

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 107/2015
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Τμήμα ΣΤ΄
Συνεδρίαση της 19 ης Μαΐου 2015

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Μέλη: Παρασκευάς Βαρελάς, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Κωνσταντίνος Γεωργάκης , Κουήν - Τακούη Χουρμουζιάν, Ελένη Σβολοπούλου, και Ευαγγελία Σκαλτσά , Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Στελιανή Κουστουμπάρδη , Πάρεδρος ΝΣΚ.

Αριθμός Ερωτήματος: Γ 30/24/6-2-2015 έγγραφο του Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών , Δ/σης Διοικητικού Προσωπικού , Τμήματος Κατάστασης Προσωπικού. .

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται , εάν πρέπει να ανακληθεί η παραίτηση του υπαλλήλου του ΙΚΑ Π. Φ. του Γ. λόγω συγγνωστής πλάνης κατά τις διατάξεις του ν. 4151/2013.

Εισηγήτρια: Στελιανή Κουστουμπάρδη, Πάρεδρος ΝΣΚ

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το ΣΤ΄ Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ομοφώνως ως ακολούθως:

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Στο ως άνω ερώτημα εκτίθενται τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με το άρθρο 148 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ η παραίτηση αποτελεί ένα από τους λόγους λύσεως της υπαλληλικής σχέσης. Στο άρθρο 149 του Κώδικα αυτού ορίζεται ότι:

«1. Η παραίτηση αποτελεί δικαίωμα του υπαλλήλου και υποβάλλεται εγγράφως . Αίρεση όρος ή προθεσμία στην αίτηση θεωρούνται ότι δεν έχουν γραφεί».

Στις επακολουθούσες παραγράφους του ίδιου άρθρου ορίζεται η διαδικασία με την οποία ολοκληρώνεται η παραίτηση, η οποία επιφέρει τη λύση της υπαλληλικής σχέσης με την έκδοση διαπιστωτικής πράξης, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης . Δικαίωμα ανάκλησης της αίτησης παραίτησης παρέχεται μόνο μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός (1) μηνός από την υποβολή της, εφόσον αυτή δεν έχει γίνει αποδεκτή (παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 149). Ανάκληση της παραίτησης μετά την ολοκλήρωσή της και την λύση της υπαλληλικής σχέσης δεν προβλέπεται από τον Κώδικα.

Περαιτέρω, όμως, πρέπει να εξεταστεί η τυχόν δυνατότητα ανάκλησης παραίτησης του υπαλλήλου λόγω πλάνης ,όπως αυτή περιγράφεται στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 10 του Ν. 4151/2013, το οποίο αναφέρει: «α. Υπάλληλος που αποχωρεί από την Υπηρεσία προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί και λόγω πλάνης περί τα πράγματα δεν πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις για την άμεση καταβολή της σύνταξής του, μπορεί να επανέλθει στην Υπηρεσία μετά από αίτησή του, η οποία υποβάλλεται στον φορέα που αποχώρησε εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών ,από την ημερομηνία που φέρει το έγγραφο της αρμόδιας Διεύθυνσης Συντάξεων, το οποίο και τον πληροφορεί σχετικά.»

Με το παρόν έγγραφο, σας γνωρίζουμε την περίπτωση του υπαλλήλου Π. Φ.,ο οποίος αφού παραιτήθηκε από την Υπηρεσία, υπέβαλε αίτηση συνταξιοδότησης προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί ως πατέρας ανήλικων τέκνων . Αναλυτικότερα ,ο εν λόγω υπάλληλος ,αρχικά, κατέθεσε την με αρ. πρωτ. 11569/4-8-2014 πρώτη αίτηση παραίτησής του και επανήλθε στις 29 Αυγούστου 2014 με την αρ. πρωτ. 2405/29-8-2014 δεύτερη αίτηση παραίτησης, η οποία έγινε αυτοδίκαια δεκτή από την υπηρεσία, οπότε λύθηκε και αυτοδίκαια η υπαλληλική σχέση, όπως προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 148 του Ν. 3528/9-2-07 και όπως αυτή προκύπτει από την απόφαση Φ00/21338/2-9-2014 της Προϊσταμένης Δ/σης Διοικητικού Προσωπικού ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, η οποία δημοσιεύθηκε περιληπτικά στο ΦΕΚ 1234/16-9-2014 (τ. τρίτο).

Έπειτα ,ο υπάλληλος ,κατέθεσε αίτηση συνταξιοδότησης την 10-11-2014 προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 3865/10. Το προαναφερόμενο άρθρο παρέχει τη δυνατότητα σε άνδρες υπαλλήλους να συνταξιοδοτηθούν πρόωρα ως πατέρες ανήλικων τέκνων, με την προϋπόθεση ότι δεν έχουν συμπληρώσει 25ετή συνολική συντάξιμη υπηρεσία μέχρι 31-12-2010. Αν η

συμπλήρωση της 25ετούς συντάξιμης υπηρεσίας γίνει μέσα στο 2011, η καταβολή της σύνταξης γίνεται με τη συμπλήρωση του 52^{ου} έτους της ηλικίας, με απαραίτητη προϋπόθεση να υπάρχουν ανήλικα τέκνα εντός του 2011. Από την προσκόμιση του Πιστοποιητικού Υπηρεσιακών Μεταβολών και των ασφαλιστικών βιβλιαρίων δεν προέκυπτε συνολικός χρόνος πραγματικής ασφάλισης 25 ετών έως 31-12- 2010.

Προκειμένου να καταστεί εφικτή η εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, θα πρέπει η συνολική συντάξιμη υπηρεσία του να περιλαμβάνει αφενός την τακτική υπηρεσία στο ΙΚΑ από 29/5/2000 έως 31/12/2010 και το χρόνο ιδιωτικού τομέα από 1/1980 έως 28/5/2000 με διαδοχική ασφάλιση και αφετέρου την αναγνώριση με εξαγορά όλου του χρόνου της στρατιωτικής του υπηρεσίας και μέρους του πλασματικού χρόνου δύο παιδιών, ώστε να θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης με συμπλήρωση 25 ετούς συνολικής συντάξιμης υπηρεσίας εντός του 2011, οπότε η σύνταξη θα μπορούσε να του καταβληθεί άμεσα, καθώς έχει ήδη συμπληρώσει το 52^ο έτος της ηλικίας του.

Ο κύριος Π. Φ αρχικά υπέβαλε αίτηση για αναγνώριση, αλλά όταν ενημερώθηκε για το οικονομικό κόστος της, καθώς και για το χαμηλό ύψος της δικαιούμενης σύνταξης, με την υπ'αρ. πρωτ. 10772/26-11-2014 υπεύθυνη δήλωσή του δήλωσε ότι αδυνατεί λόγω οικονομικών δυσχεριών να προβεί στην απαιτούμενη αναγνώριση.

Με το υπ αρ.πρωτ. 799/11-12-2014 και με το υπ'αρ. πρωτ. 54/27-1-2015 έγγραφά της, η Διεύθυνση Συντάξεων Προσωπικού ΝΠΔΔ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μας γνώρισε ότι η παραίτηση αυτή είναι αμετάκλητη και δεν υπάρχει δικαίωμα στο μέλλον να επανέλθει με νεώτερη αίτησή του για αναγνώριση των χρόνων αυτών.

Επεσήμαναν, επίσης, ότι το δικαίωμα αναγνώρισης με εξαγορά οποιουδήποτε χρόνου είναι δυνητικό και σε καμία περίπτωση υποχρεωτικό.

Απόρροια δε της ανωτέρω παραίτησης από τους χρόνους αναγνώρισης είναι ότι ο εν λόγω υπάλληλος δεν μπορεί να θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ως πατέρας ανήλικων τέκνων και ως εκ τούτου ζητά με την υπ'αρ. πρωτ. 21239/11-12-2014 αίτηση την επαναπρόσληψή του στην Υπηρεσία.

Δεδομένου ότι ο ανωτέρω γνώριζε ότι μόνο με αναγνωρίσεις πλασματικού χρόνου (2 τέκνα και στρατού), μπορεί να θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, καθόσον σχετικό αίτημά του είχε υποβληθεί με το υπ'αριθ. 3675/15-5-12 έγγραφό του, σε χρόνο προγενέστερο του αιτήματός του για συνταξιοδότηση (2^η αίτηση παραίτησης 29-8-14), θεωρούμε ότι δεν υφίσταται στη συγκεκριμένη περίπτωση συγγνωστή πλάνη.

Καθόσον η Δ/ση Συντάξεων ΝΠΔΔ, μας γνώρισε ότι, «λόγω πλάνης περί τα πράγματα δεν πληροί τις προϋποθέσεις για την άμεση καταβολή της σύνταξής του,

σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 10 περ. α & β Ν. 4151/2013», παρακαλούμε όπως μας γνωρίσετε αν η συγκεκριμένη περίπτωση υπάγεται ή όχι στις διατάξεις του Ν. 4151/2013 περί συγχώνυσης πλάνης.

II. ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Στα άρθρα 147, 148 παρ. 1, 4,5, 155 παρ. 1,2,4 και 156 παρ. 1,2 του Δ/Υ Κώδικα (ν. 3528/2007 – ΦΕΚ Α'26) ορίζεται ότι: άρθρο 147: Λόγοι λύσης «Η υπαλληλική σχέση λύεται με το θάνατο, την αποδοχή της παραίτησης, την έκπτωση και την απόλυση του υπαλλήλου».

Άρθρο 148: Παραίτηση «1. Η παραίτηση αποτελεί δικαίωμα του υπαλλήλου και υποβάλλεται εγγράφως. Αίρεση, όρος ή προθεσμία στην αίτηση παραίτησης θεωρούνται ότι, δεν έχουν γραφεί...**4.** Ο υπάλληλος μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός (1) μηνός από την υποβολή της αίτησης παραίτησης μπορεί να την ανακαλέσει εγγράφως, εφόσον αυτή δεν έχει γίνει αποδεκτή σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο.**5.** Η αίτηση παραίτησης γίνεται αποδεκτή με πράξη που εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο και δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η υπηρεσία δεν μπορεί να κάνει αποδεκτή την αίτηση παραίτησης πριν από την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της. Αν μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών ο υπάλληλος επανέλθει με δεύτερη αίτηση, εμμένοντας στην παραίτησή του, αυτή γίνεται αυτοδικαίως αποδεκτή και λύεται η υπαλληλική σχέση από την ημέρα υποβολής της δεύτερης αίτησης. Η αίτηση παραίτησης θεωρείται ότι έχει γίνει αποδεκτή και λύεται αυτοδικαίως η υπαλληλική σχέση, αν παρέλθει άπρακτη προθεσμία δύο (2) μηνών από την υποβολή της. Για τη λύση της υπαλληλικής σχέσης εκδίδεται διαπιστωτική πράξη, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως 6...».

Άρθρο 155: Απόλυση λόγω ορίου ηλικίας και τριακονταετίας «1. Ο υπάλληλος απολύεται αυτοδικαίως από την υπηρεσία με τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας του. **2.** (όπως το δεύτερο εδάφιο αυτής προστέθηκε με το εδάφιο πρώτο της παρ. 19 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 (ΦΕΚ Α'115/15-7-2010) και ίσχυε μέχρι την κατάργησή του με το εδάφιο β' της παρ. 1 του άρθρου 33 ν. 4024/2011 (ΦΕΚ Α'226/27-11-11). Κατ'εξαίρεση ο υπάλληλος απολύεται αυτοδικαίως από την υπηρεσία με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας του και τριανταπέντε (35) ετών πραγματικής και συντάξιμης δημόσιας υπηρεσίας. Ο υπάλληλος με αίτησή του που υποβάλλεται έξι (6) μήνες πριν τη συμπλήρωση τριανταπέντε (35) ετών πραγματικής και συντάξιμης δημόσιας υπηρεσίας, καθώς και του ορίου ηλικίας υποχρεωτικής

αποχώρησης, μπορεί να ζητήσει να παραμείνει στην υπηρεσία έως τρία (3) επιπλέον έτη και έως τη συμπλήρωση κατ'ανώτατο όριο του 65^{ου} έτους της ηλικίας...4. Ως πραγματική δημόσια υπηρεσία θεωρείται κάθε υπηρεσία που έχει παρασχεθεί στο Δημόσιο ,νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, ή Ο.Τ.Α. με σχέση εργασίας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, ή που αναγνωρίζεται ως πραγματική δημόσια υπηρεσία με βάση ειδικές διατάξεις...».

Άρθρο 156: Πράξη λύσης της υπαλληλικής σχέσης «1. Η υπαλληλική σχέση λύεται με απόφαση του οικείου Υπουργού, ή του μονομελούς οργάνου της διοίκησης του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και, αν δεν υπάρχει, του προέδρου του συλλογικού οργάνου διοίκησης των νομικών προσώπων, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 2. Εκτός από τις περιπτώσεις αυτοδικαίως λύσης, η υπαλληλική σχέση λύεται με την κοινοποίηση της απόφασης στον ενδιαφερόμενο. Αν η απόφαση αυτή δεν κοινοποιηθεί μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη δημοσίευσή της, η υπαλληλική σχέση λύεται αυτοδικαίως από την πάροδο του εικοσαημέρου».

2. Επίσης, τα άρθρα 140, 141, 143 και 144 και ΑΚ ορίζουν ότι: **άρθρο 140: Δήλωση από πλάνη** «Αν κάποιος καταρτίζει δικαιοπραξία και η δήλωσή του δεν συμφωνεί, από ουσιώδη πλάνη, με τη βούλησή του, έχει δικαίωμα να ζητήσει την ακύρωση της δικαιοπραξίας».

άρθρο 141: Πλάνη ουσιώδης «Η πλάνη είναι ουσιώδης όταν αναφέρεται σε σημείο τόσο σπουδαίο για την όλη δικαιοπραξία, ώστε, εάν το πρόσωπο γνώριζε την πραγματική κατάσταση, δεν θα επιχειρούσε τη δικαιοπραξία.».

άρθρο 143: Πλάνη ως προς τα παραγωγικά αίτια «Εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, πλάνη που αναφέρεται αποκλειστικά στα παραγωγικά αίτια της βούλησης δεν είναι ουσιώδης».

άρθρο 144: Πότε αποκλείεται η ακύρωση λόγω πλάνης. «Η δικαιοπραξία δεν ακυρώνεται λόγω της πλάνης. 1. Αν ο άλλος δέχεται τη δήλωση της βούλησης όπως την εννοεί ο πλανώμενος 2. Αν η ακύρωση αντιβαίνει στην καλή πίστη».

3. Περαιτέρω, στο άρθρο 56 παρ. 1 (περ. β' υποπερίπτ. βγ και περ γ' και 2 περ. α') του π.δ. 169/2007 (ΦΕΚ Α' 210) «Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων» ορίζεται ότι: «1. Για την καταβολή της σύνταξης των υπαλλήλων που υπάγονται στην συνταξιοδοτική προστασία του Δημοσίου θεσπίζεται ηλικία συνταξιοδότησης, η οποία ορίζεται ως εξής: α) ...β) όπως οι διατάξεις του πρώτου και δευτέρου εδαφίου της περίπτωσης αυτής ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους και ισχύουν από 1-1-2011 με

το άρθρο 6 παρ 2β του ν. 3865/2010 (ΦΕΚ Α'120/21-7-10), Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1^{ης} Ιανουαρίου 1998 και μετά, καθώς και για όσους προσλήφθηκαν για πρώτη φορά στο Δημόσιο από 1^η Ιανουαρίου 1983 μέχρι 31^η Δεκεμβρίου 1992: βα) ...ββ).. βγ). Το εξηκοστό πρώτο (61^ο) έτος της ηλικίας τους. Γ. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής, ο υπάλληλος θα ακολουθεί το όριο της ηλικίας που ισχύει κατά το χρόνο που θεμελιώνει δικαίωμα σύνταξης. ...2.α Η καταβολή της σύνταξης των πολιτικών υπαλλήλων της προηγούμενης παραγράφου, οι οποίοι αποχωρούν από την υπηρεσία λόγω παραίτησης ή για άλλους λόγους πριν από τη συμπλήρωση της ηλικίας συνταξιοδότησης αναστέλλεται μέχρι τη συμπλήρωση της ηλικίας αυτής...».

4. Το άρθρο 6 του Ν 3865/2010: Μεταρρύθμιση Συνταξιοδοτικού Συστήματος του Δημοσίου και συναφείς διατάξεις ορίζει ότι:

Όρια ηλικίας συνταξιοδότησης

Εξίσωση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης.

ανδρών και γυναικών υπαλλήλων του Δημοσίου.

1^α. Το δεύτερο εδάφιο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ 169/2007 (ΦΕΚ 210 Α'), καταργείται από 1-1-2011 και οι διατάξεις του τρίτου εδαφίου της ίδιας περίπτωσης αντικαθίστανται, από 1-1-2011, ως εξής:

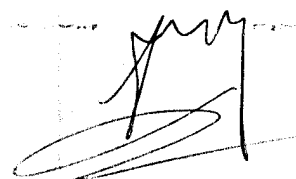
«Κατ'εξίαιρηση για τους υπαλλήλους που έχουν τρία τουλάχιστον παιδιά αρκεί η συμπλήρωση εικοσαετούς πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2010, η οποία αυξάνεται κατά ένα (1) έτος για όσους συμπληρώνουν την εικοσαετία εντός του έτους 2011 και για όσους συμπληρώνουν την εικοσαετία από 1-1-2012 και μετά, κατά δύο (2) έτη για κάθε ημερολογιακό έτος και μέχρι τη συμπλήρωση είκοσι πέντε (25) ετών πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας, ανεξάρτητα από το χρόνο πρόσληψής τους».

2^α. Οι διατάξεις της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 56 του π.δ 169/2007 αντικαθίστανται, από 1-1-2011, ως εξής:

«α. Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1997 το πεντηκοστό πέμπτο (55^ο) έτος της ηλικίας τους συμπληρωμένο».

β Οι διατάξεις του πρώτου και δεύτερου εδαφίου της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 56 του π.δ 169/2007, αντικαθίστανται, από 1-1-2011, ως εξής:

«β) Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από 1^{ης} Ιανουαρίου 1998 και μετά, καθώς και για όσους προσλήφθηκαν για πρώτη φορά στο Δημόσιο από 1^{ης} Ιανουαρίου 1983 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1992.

βα) Το πεντηκοστό δεύτερο (52^ο) έτος της ηλικίας τους συμπληρωμένο για όσους έχουν ανήλικα παιδιά, το οποίο αυξάνεται στο πεντηκοστό πέμπτο (55^ο) έτος από 1^η Ιανουαρίου 2012 και στο εξηκοστό πέμπτο (65^ο) έτος από 1^η Ιανουαρίου 2013 και μετά.....

5. Τέλος, στην παρ. 1 του άρθρου μόνου του α.ν 261/68 (ΦΕΚ Α' 12) ορίζεται ότι: «1. Ατομικά διοικητικά πράξεις, εκδοθείσες κατά παράβαση νόμου, ανακαλούνται υπό της Διοικήσεως ελευθέρως και άνευ οιασδήποτε δια το Δημόσιον συνεπείας εντός ευλόγου από της εκδόσεως αυτών χρόνου. Επιφυλασσομένων των ειδικώς, άλλως οριζουσών, διατάξεων της κειμένης νομοθεσίας, χρόνος ήσων της πενταετίας τουλάχιστον από της εκδόσεως των κατά τα άνω ανακλητέων πράξεων, εν ουδεμιά περιπτώσει δύναται να θεωρηθεί ως μη εύλογος προς ανάκλησιν, ανεξαρτήτως τυχόν κήσεως υπό τρίτων βάσει αυτών οιοδήποτε δικαιώματος 2...».

III. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ –ΑΝΑΛΥΣΗ –ΥΠΑΓΩΓΗ

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, σύμφωνα με το γράμμα, το πνεύμα και το σκοπό του νόμου, συνάγονται τα ακόλουθα:

Ο υπάλληλος έχει δικαίωμα να λύσει την μεταξύ αυτού και του Δημοσίου υπαλληλική σχέση οποτεδήποτε, υποβάλλοντας στην υπηρεσία του σχετική αίτηση, η οποία γίνεται αποδεκτή κατά τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 148 του Υπαλληλικού Κώδικα. Ειδικότερα, στην περίπτωση κατά την οποία υπάλληλος υποβάλει παραίτηση από την θέση που κατέχει, η υπηρεσία δεν μπορεί να κάνει αποδεκτή την αίτηση παραίτησης πριν από την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της. Ωστόσο, στην περίπτωση που, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της αίτησης παραίτησης, ο υπάλληλος επανέλθει με δεύτερη αίτηση, εμμένοντας στην παραίτησή του, αυτή γίνεται αυτοδικαίως αποδεκτή και λύεται η υπαλληλική σχέση από την ημέρα υποβολής της δεύτερης αίτησης και η πράξη που εκδίδεται έχει διαπιστωτικό χαρακτήρα.

Κατά την ίδια ως άνω διάταξη, ο υπάλληλος που έχει υποβάλει έγγραφη παραίτηση από την υπηρεσία του μπορεί να ανακαλέσει αυτή, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός μηνός από την υποβολή της, υπό την προϋπόθεση ότι προηγουμένως δεν έχει γίνει αποδεκτή από τη διοίκηση. Δυνατότητα του παραιτηθέντος υπαλλήλου να ανακαλέσει την παραίτηση μετά την παρέλευση της παραπάνω μηνιαίας αποκλειστικής προθεσμίας, ή μετά την αποδοχή της, δεν προβλέπεται κατ'αρχήν από τον Υπαλληλικό Κώδικα. Επίσης, από τις οικείες διατάξεις δεν καταλείπεται κατ'αρχήν στάδιο ανάκλησης

της απόφασης με την οποία η παραίτηση έγινε αποδεκτή (ΣτΕ 3925/1994, 2249/2003, ΕΣ 14/2012 βλ. ΝΟΜΟΣ).

Β. Περαιτέρω ,όμως,έχει γίνει δεκτό ότι η ανάκληση της παραίτησης είναι δυνατή και μετά την παρέλευση της ως άνω προθεσμίας, εφόσον γίνεται με αυτή επίκληση λόγου που πλήττει την εγκυρότητα της αρχικώς υποβληθείσης δήλωσης (ΣτΕ 2316/1989, 2873/2006, Ολομ. ΝΣΚ 178, 179/2012, 23/2005 ,356/2004, 677/1991 Ολομ.).

Ειδικότερα, γίνεται δεκτό ότι, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες αναγκαίος όρος για να κινηθεί η προβλεπόμενη διαδικασία και να διατυπωθεί η βούληση του διοικητικού οργάνου με την έκδοση διοικητικής πράξης ,είναι η δήλωση βούλησης του διοικούμενου, η οποία διατυπώνεται με την υποβολή αίτησης ή αναφοράς προς το διοικητικό όργανο, η εγκυρότητα της αίτησης ή της αναφοράς αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την έγκυρη έκδοση της διοικητικής πράξης, ενώ η έλλειψη ή η πλημμέλεια της αίτησης ή της αναφοράς καθιστά την παραπάνω πράξη μη νόμιμη και ακυρωτέα (Μ. Στασινόπουλου, Δίκαιον Διοικητικών Πράξεων 1957, ανατύπωση 1982, παρ. 8 σελ. 89, επ. Επ. Σπηλιωτόπουλου, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου έκδ. 12^η, παρ. 90 επ. ΝΣΚ 178, 179/2012, 45/2010, 136/2007, 496/2006, 23/2005, 547/2001 κ.α). Για το έγκυρο της αίτησης ή αναφοράς που απευθύνεται από φυσικό πρόσωπο προς τη διοίκηση πρέπει, κατά τις γενικές αρχές του δικαίου, κατά το χρόνο που συντελείται η δήλωση βούλησης που περιέχεται στην αίτηση, η βούληση του να είναι απαλλαγμένη από ελαττώματα που αποκλείουν την ελεύθερη διαμόρφωσή της (ΣτΕ 2873/2006, 1987, 2316/1989, 4300/1983, 1393/1970). Μεταξύ των στοιχείων τούτων περιλαμβάνεται και η πλάνη περί τα πράγματα. Η πλάνη, υφίσταται όταν κατά τον χρόνο που έλαβε χώρα η δήλωση, η εξωτερικευθείσα με αυτή βούληση αφίσταται από την πραγματική βούληση του δηλούντος, λόγω έλλειψης γνώσης ή εσφαλμένης γνώσης της απαιτούμενης για τον προσδιορισμό της βούλησης πραγματικής κατάστασης.

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 140 , 141 και 143 του Αστικού Κώδικα, η κατά τα ανωτέρω πλάνη καθιστά τη δικαιοπραξία ακυρώσιμη, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή είναι ουσιώδης , δηλαδή αναφέρεται σε στοιχείο τέτοιας σπουδαιότητας ,ώστε αυτός που πλανήθηκε δεν θα προέβαινε στη δήλωση, αν γνώριζε την πραγματική κατάσταση. Στην κατηγορία της πλάνης στη δήλωση διακρίνουμε τόσο την πλάνη περί τα πράγματα, όσο και την πλάνη περί το δίκαιο. Ως πλάνη περί το δίκαιο ,που δρα ακυρωτικά στην εκδηλωθείσα δήλωση βούλησης , θεωρείται αυτή που αναφέρεται στη νομική έννοια κάποιου όρου ή στις νομικές συνέπειες της δήλωσης και όχι αυτή που

αναφέρεται σε άγνοια του υφισταμένου νόμου και στις συνέπειες που επέρχονται εκ του νόμου από την υπαγωγή συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών σε συγκεκριμένη διάταξη. Περαιτέρω, δεν θεωρείται ουσιώδης η πλάνη που αναφέρεται αποκλειστικά στα παραγωγικά αίτια της βούλησης, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά. Γίνεται ωστόσο δεκτό ότι, εφόσον τα παραγωγικά αυτά αίτια αποτελούν το δικαιοπρακτικό θεμέλιο της δικαιοπραξίας ή της οιονεί δικαιοπραξίας, η πλάνη που αναφέρεται σε αυτά μπορεί, κατά περίπτωση, να είναι ουσιώδης (ΑΠ Ολομ. 35/1998, 5/1990 ΝΣΚ 496/2006, 23/2005, 547/2001, 442/1999).

Ειδικώς, εις ό,τι αφορά τη δήλωση παραίτησης από τη θέση που κατέχει δημόσιος υπάλληλος, έχει γίνει δεκτό ότι η πλάνη ως προς ουσιώδες στοιχείο της κατάστασης στην οποία πρόκειται αυτός να περιέλθει μετά τη λύση της υπαλληλικής σχέσης, αν και χαρακτηρίζεται πλάνη περί τα παραγωγικά αίτια της βούλησης, μπορεί, κατά περίπτωση, να θεωρηθεί ουσιώδης (ΝΣΚ 178, 179/2012, 23/2005, 356/2004). Ειδικότερα, έχει γίνει δεκτό ότι ουσιώδες στοιχείο κατά τα ανωτέρω μπορεί να είναι και το ύψος της σύνταξης που θα λάβει ο παραιτηθείς (ΝΣΚ 356/2004, 28/2002, 547/2001, 727/1991), εκτός αν η διαφορά του ύψους της σύνταξης είναι μικρή και καθιστά το στοιχείο αυτό μη ουσιώδες (ΝΣΚ 23/2005).

Στην υπό κρίση περίπτωση, ο υπάλληλος του ΙΚΑ Π.Φ. του Γ. αρχικά κατέθεσε την υπ'αρ. 11569/4-8-2014 πρώτη αίτηση παραίτησής του και επανήλθε στις 29-8-2014 με τη δεύτερη υπ'αρ. 2405/29-8-2014 αίτηση παραίτησης, η οποία έγινε δεκτή από την υπηρεσία, οπότε λύθηκε και αυτοδίκαια η υπαλληλική σχέση, η οποία δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 1234/16-9-2014. Εν συνέχεια, ο υπάλληλος κατέθεσε αίτηση συνταξιοδότησης την 10-11-2014, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 3865/2010. Η ανωτέρω διάταξη δίνει τη δυνατότητα σε άνδρες υπαλλήλους να συνταξιοδοτηθούν πρόωρα ως πατέρες ανηλίκων τέκνων, με την προϋπόθεση ότι δεν έχουν συμπληρώσει 25 έτη συντάξιμη υπηρεσία μέχρι τις 31-12-2010. Αν η συμπλήρωση 25 ετούς υπηρεσίας πραγματοποιηθεί μέσα στο 2011, θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ως πατέρας ανηλίκων τέκνων.

Όμως, από τα στοιχεία του υπαλλήλου Π.Φ. του Γ. στο ΙΚΑ δεν προέκυπτε χρόνος πραγματικής ασφάλισης 25 ετών μέχρι 31-12-2010, δεδομένου ότι είχε υπηρεσία στο ΙΚΑ από 29-5-2000 έως 31-12-2010 και στον ιδιωτικό τομέα από 1/1980 έως 28-5-2000 με διαδοχική ασφάλιση.

Ο Φ. Π του Γ. αρχικά υπέβαλε την υπ'αριθμ. 3675/14-5-2012 αίτηση για αναγνώριση με εξαγορά του χρόνου στρατιωτικής θητείας, αλλά η υπηρεσία δεν τον

ενημέρωσε για το οικονομικό κόστος αυτής. Εν συνέχεια, με την υπ' αριθ. 10772/26-11-2014 υπεύθυνη δήλωσή του δήλωσε ότι αδυνατεί να προβεί στην αναγνώριση και ότι επιθυμεί να συνταξιοδοτηθεί με τα πραγματικά έτη υπηρεσίας.

Από την εκτίμηση των λόγων που πρόβαλε ο Π.Φ. του Γ. τόσο με την πρώτη όσο και με την δεύτερη αίτησή του για παραίτηση του από την υπηρεσία προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί, αποδεικνύεται η συνδρομή όλων εκείνων των προϋποθέσεων που καθιστούν ελαττωματική την ως άνω δήλωση του, αφού έχει εμφιλοχωρήσει πλάνη περί τα πράγματα, που ανάγεται στην πραγματικότητα σε πλάνη περί τα παραγωγικά αίτια της βούλησής του.

Είναι προφανές ότι η βούληση του Π.Φ. του Γ. σχηματίσθηκε μέσα σε πεπλανημένο περιβάλλον εξαιτίας των ανακριβών παραστάσεων, που είχε σχετικά με τη συμπλήρωση του αναγκαίου για τη συνταξιοδότησή του χρόνου. Αν γνώριζε ότι δεν πληρούσε τις χρονικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησής του δεν θα είχε υποβάλει την (πρώτη και δεύτερη) αίτησή του για παραίτησή του από την υπηρεσία .

Ως εκ τούτου, η δήλωση έγινε με άγνοια της πραγματικής κατάστασης του υπαλλήλου σε σχέση με τον υπολειπόμενο χρόνο για τη σύνταξή του ,αν εγνώριζε δε τούτο δεν θα προέβαινε στη δήλωσή του .Τούτο συνιστά πλάνη, ενόψει της αγνοίας του ποσού εξαγοράς της στρατιωτικής θητείας του, η οποία μπορεί να θεωρηθεί ως ουσιώδης. Εξάλλου, ως πλάνη περί το ισχύον συνταξιοδοτικό δίκαιο μπορεί να κριθεί συγγωστή ,γιατί οι ρυθμίσεις στη διαδοχική ασφάλιση είναι λεπτομερειακές και δαιδαλώδεις και η πλάνη ανάγεται όχι στο δικαίωμα καθαυτό, αλλά σε στοιχεία του, ενώ και η υπηρεσία δεν ενημέρωσε τον υπάλληλο για τα σχετικά δικαιώματά του, όταν της υπέβαλε την υπ' αριθμ. 3675/2012 αίτηση.

Ειδικότερα ,χαρακτηριστικό είναι το περιεχόμενο του υπ' αριθ. πρωτ. 227/27-3-2015 εγγράφου του Τμήματος Συντάξεων και Πρόνοιας Προσωπικού ΙΚΑ (Γενικής Δ/σης Ασφαλιστικών Υπηρεσιών, Δ/σης Συντάξεων Προσωπικού ΝΠΔΔ), το οποίο επιβεβαιώνει πανηγυρικά τους ισχυρισμούς του συγκεκριμένου υπαλλήλου του Ιδρύματος Π.Φ . του Γ. και θεμελιώνει την ύπαρξη συγγωστής πλάνης εκ μέρους του ως προς τα πραγματικά περιστατικά που τον οδήγησαν στην απόφασή του να υποβάλει παραίτηση. Το προαναφερθέν έγγραφο ορίζει επί λέξει τα εξής: «Η Δ/σή μας δεν προέβη στην εκτέλεση της με αριθ. πρωτ. 3675/15-05-2012 αίτησής του για αναγνώριση με εξαγορά του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας, καθώς και του πλασματικού χρόνου παιδιών, με εξόφληση μάλιστα με εφάπαξ καταβολή του ποσού, λόγω του ότι, όπως και στις άλλες υποβληθείσες αιτήσεις αναγνώρισης στη Δ/σή μας

αντίστοιχου περιεχομένου ,πέρα από τον αυξημένο φόρτο εργασιών του συγκεκριμένου τμήματος, δεν γνωρίζουμε τον απαιτούμενο και συμφερότερο χρόνο αναγνώρισης ,είτε για θεμελίωση είτε για προσαύξηση, μέχρι το χρόνο έκδοσης της εκάστοτε συνταξιοδοτικής πράξης. Ως εκ τούτου, δεν ήταν δυνατόν να γνωρίζει ο ενδιαφερόμενος τον ακριβή χρόνο στρατιωτικής υπηρεσίας ή πλασματικού χρόνου παιδιών που έπρεπε να αναγνωρίσει και πολύ περισσότερο δεν γνώριζε το αντίστοιχο ποσό εισφοράς εξαγοράς για την αναγνώριση των χρόνων αυτών, μέχρι το χρόνο συνταξιοδότησής του. Ευνόητο δηλαδή είναι ότι, κατά την αποχώρησή του από τη Υπηρεσία, δεν είχε σαφή εικόνα τόσο της οικονομικής επιβάρυνσης της ανωτέρω αναγνώρισης όσο και του ποσού της σύνταξης που θα λάμβανε».

Αποκαλυπτικό είναι και το προγενέστερο με αριθ. πρωτ. 54/27-1-2015 έγγραφο της ίδιας Υπηρεσίας, που επεξηγεί κατά τρόπο διεξοδικό πως ο Π.Φ. του Γ. οδηγήθηκε στην πλάνη του ως εξής: «Ο ανωτέρω υπέβαλλε την από 10-11-2014 αίτηση συνταξιοδότησης προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί ως πατέρας ανηλίκων τέκνων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 3865/10. Για να υπαχθεί στις προαναφερόμενες διατάξεις ,είχε υποβάλει προγενέστερα αιτήσεις για αναγνώριση χρόνου στρατού και πλασματικού χρόνου παιδιών, για τις οποίες όμως ουδέποτε εκδόθηκαν οι σχετικές αποφάσεις αναγνώρισης από τη Δ/νσή μας, ώστε να μπορεί να θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης με συμπλήρωση 25 ετούς συνολικής συντάξιμης υπηρεσίας εντός του 2011, οπότε η σύνταξη θα μπορούσε να του καταβληθεί άμεσα, αφού έχει ήδη συμπληρώσει το 52^ο έτος της ηλικίας του.

Κατά τη διαδικασία όμως έκδοσης της συνταξιοδοτικής απόφασης, ο εν λόγω τένος υπάλληλος, αφού ενημερώθηκε για το οικονομικό κόστος των προαναφερόμενων αναγνωρίσεων και το χαμηλό ύψος της σύνταξης που θα δικαιούνταν, με την από 26/11/2014 υπεύθυνη δήλωσή του, μας δήλωσε ότι αδυνατεί λόγω οικονομικών δυσχερειών, να προβεί στις απαιτούμενες αναγνωρίσεις.

Στη συνέχεια και κατόπιν του με αρ. πρωτ. 22/09-01-2015 εγγράφου μας, παραιτήθηκε των ανωτέρω αιτήσεων αναγνώρισης, αφού ενημερώθηκε από τη Δ/νσή μας ότι η παραίτηση αυτή είναι οριστική και αμετάκλητη και δεν υπάρχει δικαίωμα στο μέλλον να επανέλθει με νεώτερη αίτησή του για αναγνώριση των χρόνων αυτών (άρθρο 4 παρ. 4 Ν.Δ 4579/66). Επισημαίνεται ότι το δικαίωμα αναγνώρισης με εξαγορά οποιουδήποτε χρόνου είναι δυνατικό και σε καμία περίπτωση υποχρεωτικό.

Κατόπιν των ανωτέρω και με δεδομένη την παραίτηση από τους ανωτέρω χρόνους αναγνώρισης, ο Π.Φ. δεν μπορεί να θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ως

πατέρας ανήλικων τέκνων, αφού με μόνο τους πραγματικούς συντάξιμους χρόνους του (τακτική υπηρεσία του στο ΙΚΑ και χρόνο του στο κοινό ΙΚΑ) δεν συμπληρώνει 25ετή συνολική συνάξιμη υπηρεσία ούτε το 2011 ούτε το 2012, συνεπώς λόγω πλάνης περί τα πράγματα δεν πληροί τις προϋποθέσεις για την άμεση καταβολή της σύνταξής του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 10 περ. α' & β Ν. 4151/2013.

Η ανάκληση τέτοιας πεπλανημένης δήλωσης στο πεδίο του διοικητικού δικαίου και στο πλαίσιο της ανάκλησης παράνομων διοικητικών πράξεων (το ελάττωμα της βουλήσεως του προσώπου καθιστά τη δήλωση παραιτήσεως και συνακόλουθα την πράξη αποδοχής της αντικειμενικά μη νόμιμη, σύμφωνα με τη θεωρία και τη νομολογία) μπορεί να γίνει εντός ευλόγου χρόνου, ο οποίος πάντοτε μπορεί να είναι πέντε χρόνια (α.ν. 261/1968- ΣτΕ 1405/1984).

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, στο τιθέμενο ερώτημα προσηκεί η απάντηση ότι πρέπει να ανακληθεί η παραίτηση του υπαλλήλου του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Φ.Π. του Γ. λόγω συγγωστής πλάνης κατά τις διατάξεις του ν. 4151/2013.

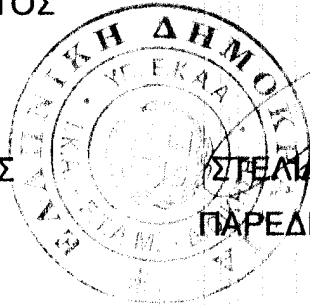
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 29, Μαΐου 2015

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΠΕΤΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΝΣΚ

ΣΤΕΛΙΑΝΗ ΚΟΥΣΤΟΥΜΠΑΡΔΗ
ΠΑΡΕΔΡΟΣ ΝΣΚ